

**Salon kaupungin perusopetukseen valmistavan
opetuksen opetussuunnitelma 2016**

Sisällysluettelo

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat.....	3
2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.....	4
3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt	5
3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa	5
3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	6
3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt.....	8
4 Toimintakulttuuri	8
4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat.....	9
4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	10
5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen.....	11
6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki.....	12
6.1 Opetuksen eriyttäminen.....	13
6.2 Kodin ja koulun yhteistyö.....	14
6.3 Oppilashuolto	14
6.4 Oppilaanohjaus.....	15
6.5 Suunnitelma kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	17
7 Oppilaan arviointi	18
8 Todistukset	19
9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana	19

1. Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Perusopetuslaissa säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta¹. Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten sekä edistää oppilaiden tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tavoitteena on lisäksi tukea ja edistää oppilaiden oman äidinkielen hallintaa ja oman kulttuurin tuntemusta. Opetuksen tavoitteet on tarkemmin määriteltävä valmistavan opetuksen oppilaan omassa opinto-ohjelmassa². Tavoitteiden määrittelyn lähtökohtana ovat oppilaan suomen tai ruotsin kielen taito sekä oppilaan aikaisempi koulunkäyntihistoria.

Perusopetukseen valmistavaa opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta³. Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä⁴.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetusryhmien muodostamisesta päättää opetuksen järjestäjä⁵. Valmistavaa opetusta voidaan järjestää myös yhdelle oppilaalle. Opetusryhmät muodostetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että ryhmäjako edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä sekä varmistaa opetussuunnitelman mukaisten ja oppilaiden omissa opinto-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

Valmistavan opetuksen aikana oppilaita integroidaan esi- tai perusopetukseen, oppilaan ikätasoa vastaaviin suomen- tai ruotsinkielisiin opetusryhmiin oman opinto-ohjelman mukaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellyllä tavalla. Integroinnin tavoitteena on edistää kotoutumista, opiskeluvälineiden ja suomen tai ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden sisältöjen omaksumista.

---

¹ Perusopetuslaki (628/1998)

² Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta (422/2012) 5 §

³ Perusopetusasetus (852/1998) 3 § (363/2015)

⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 30 § (642/2010)

⁵ Perusopetusasetus (852/1998) 2 § (893/2010)

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavaa opetusta annetaan erikseen sovituisissa kouluyksiköissä. Opetuspaikat voivat vaihdella eri vuosina kysynnän ja käytettävissä olevien luokkatilojen mukaan. Valmistavaa opetusta annetaan yleensä erillisissä ryhmissä, mutta oppilas voi saada valmistavaa opetusta poikkeustapauksessa lähikoulussaankin, mikäli koulumatka osoittautuu kohtuuttoman hankalaksi järjestää.

Oppilas vastaanotetaan maahanmuuttajaoppilaan ilmoittautumislomakkeella, joka on saatavilla perusopetuksen nettisivuilta. Lomake voidaan täyttää maahanmuuttajayksikössä, opetustoimen hallinnossa tai koulussa. Mikäli on selvää, että oppilaan suomen kielen taso on heikko, oppilas ohjataan aloittamaan koulunkäynti perusopetukseen valmistavassa ryhmässä. Oppilaalle laaditaan opinto-ohjelma, ja ennen siirtymistä oppilaalle osoitettuun kouluun testataan tarvittaessa kielitaito soveltuvalla kielitestillä. Valmistavassa ryhmässä oppilas voi olla kolme lukukautta. Valtion tukemat oppilaskohtaiset opetustuntimäärät voidaan harkinnan mukaan ylittää, jos oppilaan siirtyminen yleisopetukseen on arvioitu liian haastavaksi tuettujen tuntien jälkeen.

Esiopetuksen maahanmuuttaja- tai S2-oppilaan siirtymävaiheessa teetetään tarvittaessa kielitesti, joka toimii arvioinnin apuna ja tiedon välittäjänä lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen tai valmistavaan opetukseen. Mikäli esioppilas on arvioitu kielitaidoltaan puutteelliseksi, oppilas voi siirtyä perusopetuksen valmistavaan opetukseen oppimaan lisää suomen kieltä.

2. Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä perusopetukseen valmistavaa opetusta varten opetussuunnitelma⁶. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat perusopetuslaki ja -asetus, valtioneuvoston asetuksessa (422/2012) määritellyt yleiset ja perusopetukseen valmistavaa opetusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet, nämä Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 2015 sekä soveltuvin osin Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014⁷.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa tulee olla kuvattuna:

- toimintakulttuuri ja sen periaatteet
- opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt
- periaatteet oppilaan oman opinto-ohjelman laatimiseksi
- oppilashuollon ja siihen liittyvän yhteistyön järjestäminen

⁶ Perusopetuslaki (628/1998)

⁷ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

- ohjaustoiminta oppimisen tukena
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- suunnitelma kasvatustieteiden ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa
- kodin ja koulun yhteistyö
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oppilaan arviointi ja todistukset.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain⁸ mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain⁹ mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- ja perusopetuksen kanssa

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää opetuksen osallistuvan oppilaan suomen tai ruotsin kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetusta varten. Valmistavassa opetuksessa kehitetään oppilaan laaja-alaista osaamista sekä annetaan opetusta perusopetuksen oppiaineissa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan omassa äidinkielessä oppilaan omassa opinto-ohjelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen ja eri oppiaineiden opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opetuksen tavoitteiden määrittelyssä, sisältöjen valinnassa ja opetusjärjestelyissä otetaan huomioon, että oppilaat ovat iältään, opiskeluvaiheeltaan ja taustaltaan erilaisia. Opetusta eriytetään oppilaiden ikä- ja kehitysvaiheiden mukaisesti. Oppilaiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan huomioon, ja jokaisen oppilaan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Oppilaan omalla äidinkielellä tuettu opetus edistää sisältöjen omaksumista. Valmistava opetus edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalla on heikko luku- ja/tai kirjoitustaito, tulee oppilaan oman opinto-ohjelman tavoitteet asettaa siten, että oppilas saa omalle taito- ja ikätasolleen soveltuvaa luku- ja kirjoitustaidon

⁸ Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutettu 1329/2014) 5 a §

⁹ Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 6 §

opetusta. Oppilaan oman äidinkielen opetuksella voidaan edistää oppilaan luku- ja kirjoitustaitoa.

Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen varataan riittävästi aikaa. Mikäli oppilaan taidot eivät riitä perusopetuksessa opiskeluun, tulee oppilaan omassa opinto-ohjelmassa kiinnittää erityistä huomiota riittävään ja oikea-aikaiseen tukeen perusopetukseen siirryttäessä. Tarvittaessa oppilas voi jatkaa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, siirtyä opiskelemaan vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman mukaisesti tai muulla tavoin hänelle parhaiten soveltuvien tukitoimien avulla. Perusopetukseen siirtyvän luku- ja kirjoitustaidottoman oppilaan riittävästä tuesta huolehditaan.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opetetaan ensisijaisesti suomen kieltä S2-tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että oppilas saavuttaa kehittyvän alkeiskielitaidon, jotta siirtyminen perusopetukseen olisi mahdollista. Oppilaan henkilökohtaisessa opinto-ohjelmassa tavoitteita asetettaessa otetaan huomioon ikä- ja kehitystaso sekä oppimishistoria. Opetusta suunniteltaessa huomioidaan lisäksi oppilaan kulttuuritausta.

Suomen kielen lisäksi oppilas saa opetusta ikä- ja osaamistasoonsa sopivalla tavalla perusopetuksen muissa oppiaineissa, jotka sovitaan yksilöllisesti kullekin oppilaalle hänen henkilökohtaisessa opinto-ohjelmassaan.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on myös edistää oppilaan kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja tukea hänen kieli- ja kulttuuri-identiteettinsä rakentumista. Tässä tärkeää on pyrkiä integroimaan oppilasta perusopetuksen tunneille heti, kun se on oppilaan kannalta mielekästä. Integrointi edistää oppilaan sopeutumista suomalaiseen kouluun ja lisää arkisia suomen kielen käyttötilanteita. Integraation tavoitteena on myös oppilaan itsearviointi oman kielitaitonsa suhteen ja oppiainekohtaisten tavoitteiden saavuttaminen erityisesti matematiikassa ja/tai englannin kielessä. Integrointi edellyttää perusopetuksen ja valmistavan opetuksen opettajilta yhteistyötä oppilaan oppimistavoitteiden asettamisessa, arvioinnissa sekä tukemisessa siirtymisessä perusopetukseen.

Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat koulun yhteisiin juhliin, projekteihin ja tapahtumiin. Yhteistoiminta perusopetuksen oppilaiden kanssa edistää kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen kehittymisen lisäksi sosiaalisten suhteiden syntymistä.

Omalla äidinkielellään lukutaidottomat oppilaat aloittavat koulutiensä valmistavan opetuksen ryhmässä. Ensisijaisena tavoitteena on oppia suomen kielen lukutaito. Oppilaan tulee saada valmistavan opetuksen aikana riittävästi tukitoimia, ja hänen koulunkäyntimotivaatiotaan, edistymistään sekä kodin ja koulun yhteistyötä ylläpidetään tehostetusti. Mikäli luku- ja kirjoitustaidoton valmistavaan ryhmään tuleva oppilas täyttää ko. vuonna 7 vuotta, hän opiskelee luku- ja kirjoitustaitoa ensimmäisen vuosiluokan S2-tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa pääpaino on suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa, joiden osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelman perusteita. Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnot ovat pohjana kaikille muille opinnoille. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opintojen tavoitteena on antaa oppilaille tarvittavat valmiudet siirtyä perusopetukseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan koulu- ja opiskelutausta ja hänen jo mahdollisesti hallitsemansa suomen tai ruotsin kielen taito. Oppilaan omassa opinto-ohjelmassa määritellään taito- ja ikätason mukaiset suomen tai ruotsin kielen opetuksen tavoitteet ja sisällöt.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavan opetuksen pääpaino on suomi toisena kielenä -opetuksessa. Opetuksessa otetaan huomioon erityisesti se, että kieli on opettamisen kohde ja samanaikaisesti sen väline. Opetus noudattaa soveltuvin osin Salon perusopetuksen opetussuunnitelman suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetussuunnitelmaa. Oppilaan opinto-ohjelmassa määritellään oppimistavoitteet huomioiden oppilaan ikä, aiempi oppimishistoria ja mahdollinen suomen kielen taito. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tavoitteena on saavuttaa suomen kielessä kehittyvä alkeiskielitaito, joka antaa valmiudet siirtyä perusopetukseen. Koulussa tuetaan suomen kielen oppimista myös arkisissa tilanteissa ja kanssakäymisessä muiden oppilaiden kanssa.

Oppilaan oma äidinkieli

Oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteena on tukea ja edistää äidinkielen hallintaa, kulttuuritaustan tuntemusta ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä. Oman äidinkielen hyvä hallinta luo edellytyksiä myös suomen/ruotsin kielen oppimiselle ja tällä kielellä tapahtuvalle muulle oppimiselle. Oppilaille järjestetään opetusta mahdollisuuksien mukaan. Opetus noudattaa opetussuunnitelman perusteiden liitteessä kuvattuja oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteita, sisältöjä ja oppilaan oppimisen arviointia. Oppilaan oman äidinkielen hallintaa ja sen säilymistä tuetaan myös eri tavoin yhteistyössä perheen kanssa.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavan opetuksen oppilaat voivat osallistua perusopetuksen oman äidinkielen opetusryhmiin. Oman äidinkielen opetusta tarjotaan, jos opetusryhmään ilmoittautuu vähintään neljä lasta. Oppilaat arvioidaan oman äidinkielen erillisellä todistuksella lukuvuosittain. Opetusryhmiin ei järjestetä kuljetusta. Kouluarjessa kannustetaan oppilasta äidinkieltä käyttööseen ja kehittämiseen. Kieltä voidaan hyödyntää myös muiden aineiden ja suomen kielen opetuksessa.

Muut kielet

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyy oppilaiden vieraan kielen opetuksen tavoitteet. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan näitä opetussuunnitelman perusteita soveltuvin osin. Oppilaan vieraan kielen opinnot järjestetään kunnan kieliohjelman mukaisesti. Oppilaan kielelliset valmiudet

ratkaisevat, missä määrin hänen omaan opinto-ohjelmaansa voidaan sisällyttää vieraiden kielten opiskelua perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa oppilaat pyritään integroimaan englannin oppitunneille heti valmistavan opetuksen alkamisen jälkeen. Opetuksen seuraaminen voidaan järjestää ensin kuunteluoppilaana. Myös toisen kotimaisen kielen opiskelu voidaan aloittaa valmistavan opetuksen aikana.

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Valmistavan opetuksen muiden oppiaineiden opetuksen lähtökohtana ovat oppilaan aikaisemmat opinnot. Valmistavan opetuksen aikana muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Sisältöjä suunniteltaessa otetaan huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana opiskeltavat oppiaineet valitaan siten, että oppilas pystyy valmistavan opetuksen jälkeen opiskelemaan hänelle osoitettavassa esi- tai perusopetuksen ryhmässä ja että valmistavan opetuksen opinnot mahdollistavat myöhemmin perusopetuksen suorittamisen Suomessa. Lähtökohtana suunnittelulle ovat perusopetuksen kyseisten vuosiluokkien opetuksen tehtävä ja siirtymävaiheen kuvaus sekä vuosiluokilla opiskeltavat oppiaineet¹⁰.

Omalla äidinkielellä annettu opetus ja tuki edistää oppilaan opiskelua ja kotoutumista. Omakielisen opetuksen ja tuen avulla saatu lisätieto oppilaan osaamisen tasosta auttaa muiden oppiaineiden tavoitteiden asettamisessa. Näin oppilas voi edistyä aineopinnoissaan, vaikka suomen/ruotsin kielen taidot kehittyisivätkin muita taitoja hitaammin. Omakielistä opetusta ja tukea annetaan oppilaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös oppilaiden tietämystä oman kieli- ja kulttuurialueensa luonnosta, elämäntavoista, historiasta ja yhteiskunnasta, kielistä ja kulttuureista.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huomioidaan oppilaan kulttuuritausta ja aiemmat opinnot sekä taitotaso, joiden perusteella suunnitellaan muiden oppiaineiden opetus. Muiden oppiaineiden opetuksessa painotetaan sisältöjä, jotka edistävät oppilaan integroitumista perusopetukseen, mutta myös laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan. Pääpaino on ensin sanaston ja oppiaineelle tyypillisten käsitteiden tunnistamisessa. Matematiikassa pyritään saamaan vastaanottavan perusopetusluokkatason peruslaskutaito. Valmistavassa opetuksessa ei opeteta uskontoa eikä elämäntietoa.

4 Toimintakulttuuri

Yhteisön toimintakulttuuri on sen historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutunut tapa toimia. Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat tulevat hyvinkin

¹⁰ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luvut 13, 14 ja 15.

erilaisista kulttuureista ja koulukulttuureista, on tärkeää luoda ja kehittää yhteistä toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri rakentuu oppivan yhteisön periaatteille. Se tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista. Se on jatkuvan kehittämisen kohde ja osa koko koulun toimintakulttuuria. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin määrittelemisessä voidaan hyödyntää myös Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita 2014¹¹.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salon perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuri perustuu oppivan yhteisön periaatteille perusopetuksen toimintakulttuurin tavoin. Tavoitteena on luoda toimintakulttuuri, joka edistää oppimista ja kasvamista, osallisuutta, hyvinvointia sekä kestäväää elämäntapaa. Koulun toimintakulttuuria kehitetään yhdessä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin kehittämässä sovelletaan Salon kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa.

Koulun monikulttuurisuuskasvatuksella tuetaan oppilaan ja perheen kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Kulttuurisen moninaisuuden ja kielitietoisuuden toteutumisen keskiössä on toisen ihmisen kunnioittaminen sekä hyvät käytöstavat. Koulussa aikuisten toiminta on mallina yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisessa. Oppilaita kohdellaan yhdenvertaisesti, ja heitä ohjataan kohtelemaan muita tasavertaisesti. Yhteisön tehtävänä on rohkaista oppilasta toimimaan ilman ennakoasenteita.

4.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa hyödynnetään kokemuksellisia ja toiminnallisia oppimisympäristöjä ja monipuolisia opetusmenetelmiä ja työtapoja. Monipuoliset oppimisympäristöt tarjoavat oppilaalle mielekkäitä ja monipuolisia tilanteita käyttää kieltä eri kommunikaatioympäristöissä. Erilaiset tilanteet kehittävät oppilaan kykyä toimia sekä itsenäisenä yksilönä että yhteisön jäsenenä ja antavat valmiuksia elinikäiseen oppimiseen. Erilaiset oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen kulttuuriin ja edistävät hänen kotoutumistaan lähiympäristöön sekä laajemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Perusopetukseen valmistava opetus niveltyy osaksi perusopetusta ja koulussa vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa muun koulun toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen. Oppilaat harjaantuvat valmistavan opetuksen aikana perusopetuksen työtapoihin. Tavoitteena on, että oppilaat pystyvät vähitellen myös itse asettamaan itselleen oppimistavoitteita sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Niinpä työtapojen on hyvä olla monipuolisia, oppilasta aktivoivia ja eriyttäviä.

¹¹ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 (Opetushallituksen määräykset ja ohjeet 2014: 96)

Perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana on tarpeen oppia vähitellen myös itsenäistä työskentelyä, tiimityöskentelyä, tieto- ja viestintätekniisiä taitoja ja tiedonhakutaitoja. Oppiminen on sidoksissa oppilaan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten jokaisella yksilöllistä. Koska eri oppiaineet ja niiden tavat käyttää kieltä ovat keskeisiä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, opetus edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Kielitietoiset työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä oppimisessa.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavassa opetuksessa pyritään hyödyntämään monipuolisia oppimisympäristöjä, jotta oppilaat pääsevät harjoittelemaan suomen kielen käyttöä erilaisissa tilanteissa. Vaihtelevat oppimisympäristöt tutustuttavat oppilasta myös suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin sekä erityisesti Salon kaupunkiin asuinpaikkana. Valmistavassa opetuksessa hyödynnetäänkin mahdollisuuksien mukaan koulurakennuksen ulkopuolisia oppimisympäristöjä. Tavoitteena on näin tarjota eri tavoin haastavia ja aitoja kielenkäyttötilanteita, jotka rohkaisevat ja motivoivat oppimaan sekä käyttämään kieltä.

Työtapojen valinnassa korostetaan oppilaslähtöisyyttä ja oppilaan osallisuutta. Opetuksessa pyritään käyttämään vaihtelevia työtapoja, jotka kehittävät oppilaan oppimistaitoja ja totuttavat oppilasta perusopetuksessa käytettäviin työtapoihin sekä -välineisiin. Valmistavassa opetuksessa onkin erityisen tärkeää perehtyä oppimaan oppimisen taitoihin, jotta oppilas saa edellytettävät opiskelutaidot perusopetuksesta suoriutumiseen.

4.2 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuuria. Sen tavoitteena on auttaa oppilaita yhdistämään suomen tai ruotsin kielen sekä eri oppiaineiden tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen.

Suomen tai ruotsin kielen sekä muiden oppiaineiden muodostamat monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaan laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet

suunnitellaan paikallisesti ilmentämään perusopetukseen valmistavan opetuksen toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa kehittäviä sekä eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Opetussuunnitelmaan voidaan liittää monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista tukevia yhteistyösuunnitelmia koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa eheyttäminen on luonnollinen osa valmistavaa opetusta. Opetuksen eheyttämisellä pyritään vahvistamaan opittavien asioiden merkitystä oppilaan omassa elämässä. Ilmiölähtöinen opetustapa edistää oppilaan kotoutumista, kun opittavat asiat liitetään esimerkiksi suomalaiseen yhteiskuntaan. Tavoitteena on suunnitella opetukseen mielekkäitä ja motivoivia oppimiskokonaisuuksia.

Valmistavan opetuksen ydin on aina suomen kielen oppiminen. Kieli on siis oppimisen kohde, mutta myös sen väline, minkä takia on luonnollista liittää kielen oppiminen muihin sisältöihin. Opetuksen suunnittelussa pyritään luomaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia, jotka erityisesti edistävät suomen kielen monipuolista käyttöä ja ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta sekä kulttuurista. Opetuksessa tartutaan mielellään etenkin oppilaiden itse esille tuomiin ilmiöihin, jotka puhuttelevat tai herättävät kysymyksiä. Opetuskokonaisuuksien suunnittelussa huomioidaan aina oppilaiden taitotaso ja kulttuuritausta.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa voidaan tehdä yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Koulut määrittelevät toimintasuunnitelmassaan koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön keskeiset tavoitteet ja järjestämiskäytännöt. Toimintasuunnitelmassa määritellään myös yhteistyön seuranta ja kehittäminen.

5 Oppilaan oman opinto-ohjelman laatiminen

Koska perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaiden kielitaito ja muut valmiudet vaihtelevat, perusopetukseen valmistavaa opetusta varten ei ole määritelty valtakunnallista tuntijakoa tai oppimäärää, vaan jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Oppilaan omaan opinto-ohjelmaan kirjataan:

- oppilaan lähtötaso, kuten koulunkäyntihistoria, kielitaito ja oppilaan vahvuudet

- oppilaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet, joita tarkistetaan säännöllisin väliajoin
- opiskeltavat oppiaineet, niiden tuntimäärät sekä opetuksen sisältö
- oppilaan opinnot valmistavan opetuksen opetusryhmässä ja integrointi perusopetukseen
- ohjauksen järjestäminen ja mahdollisesti tarvittavat tukitoimet.

Oppilaan oma opinto-ohjelma voi olla osa kotouttamislain mukaista oppilaan kotoutumissuunnitelmaa.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavaa opetusta antava opettaja laatii jokaiselle valmistavan opetuksen opetusryhmän oppilaalle henkilökohtaisen opinto-ohjelman. Opinto-ohjelma ja sen tavoitteet käydään läpi yhdessä oppilaan ja huoltajan tai muun oppilasta edustavan henkilön kanssa. Tarvittaessa on järjestettävä tulkkaus.

Opinto-ohjelma toimii yhteistyödokumenttina, kun oppilas siirtyy toiseen valmistavan opetuksen opetusryhmään, valmistavassa opetuksessa integrointivaiheeseen tai kokonaan yleisopetukseen.

Opinto-ohjelmaan kirjataan edellä mainittujen kohtien lisäksi:

- Valmistavan opetuksen aloituspäivämäärä
- Oman äidinkielen opetukseen osallistuminen

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Perusopetukseen valmistava opetus ohjaa tunnistamaan eri kulttuureja yhdistäviä hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa oppilaan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Opetus kannustaa vuorovaikutukseen eri kulttuuriryhmien välille ja kantaväestön kanssa.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa edistetään hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä keneltäkään. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä seikoista, kuten kodin ja koulun yhteistyöstä, riittävästä oppilashuollollisesta tuesta sekä oppilaanohjauksesta. Näiden määrittelyssä voidaan soveltuvin osin hyödyntää perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Jos perusopetukseen valmistavan opetuksen aikana selviää oppilaan tarve oppimisen ja koulunkäynnin tukeen, tuki annetaan oppilaalle parhaiten soveltuvalla tavalla.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavan opetuksen oppilas on oikeutettu samoihin tuen muotoihin kuin perusopetuksen oppilas. Mikäli oppilas ei tukitoimista huolimatta edisty oppimisessaan tai koulunkäynnissään, siirrytään tehostettuun tukeen. Valmistavassa opetuksessa tehostettu tuki tarkoittaa määrällisesti ja ajallisesti lisättyä tukea sekä kodin ja koulun yhteistyötä. Mikäli oppilas ei tunnu edistyvän

tehostetunkaan tuen aikana, opettaja ottaa yhteyttä oppilaan huoltajiin ja konsultoi tarvittaessa kotikielen opettajaa sekä erityisopettajaa erityisen tuen tarpeen arvioimista varten. Tärkeää on erityisen tuen tarpeen tunnistaminen. Oppilastuntemus ja eri kulttuurien tuntemus ovat keskeisiä asioita oppilasta tuettaessa. Oppimisvaikeuksien ja erityisen tuen tarpeen arviointi pitää aina perustua ammattilaisten yhteistyöhön. Tuen portaalta toiselle siirrytään käyttäen apuna pedagogista arviota ja -selvitystä.

Eryyisen tuen tarpeen arviointiin kuuluu taustatietojen kokoaminen, oppilaan ja huoltajien haastattelu, oppilaan työskentelyn tarkka havainnointi sekä tehtävien ja testien käyttö soveltuvien osin. Arvioinnissa huomioidaan myös nuoren tunne-elämä, motivaatiotekijät ja sosiaalinen tilanne. Mikäli oppilas näyttää arvioinnin perusteella tarvitsevan erityistä tukea, sen suunnittelu voidaan aloittaa valmistavan opetuksen aikana.

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat eroavat toisistaan kielitaidoltaan, oppimis- ja opiskeluvalmiuksiltaan, kiinnostuksen kohteiltaan ja motivaatioiltaan sekä oppimistarpeiltaan. Valmistava opetus pyritään järjestämään niin, että nämä oppilaiden väliset erot otetaan huomioon. Esimerkiksi eri-ikäiset ja kielitaidoltaan eritasoiset oppilaat voidaan jakaa omiksi ryhmikseen. Lisäksi oppilaiden erilaiset oppimistarpeet voidaan ottaa huomioon eriyttämällä opetusta. Valmistavaa opetusta kehitetään tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti yhtenäisenä kokonaisuutena, jossa kielitaito ja muut valmiudet kehittyvät jatkuvasti. Oppilaat saavat myös mahdollisuuksia oppia toisiltaan, tukea toisiaan ja toimia kielenkäytön mallina toisilleen. Tärkeässä asemassa on opettajan antama vuorovaikutuksellinen tuki, jonka avulla oppija suoriutuu myös sellaisista tehtävistä, jotka voisivat itsenäisesti olla mahdottomia suorittaa. Jotta oppimistapahtuma olisi toimiva, sen suunnittelu edellyttää hyvää oppilaantuntemusta. Niinpä on tarpeen selvittää mm. oppilaiden opiskelutottumukset, asenteet suomen kieltä kohtaan sekä käsitykset suomen kielen taidon tärkeydestä ja vaikeudesta sekä oppilaiden lähtötaso eri kielitaidon osa-alueiden osalta. Tämän pohjatiedon varassa opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineen syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet on tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa perusopetukseen valmistavan opetuksen opettaja eriyttää opetustaan, mikä tarkoittaa käytännössä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä, jotta jokainen oppilas saa tarpeidensa ja valmiustensa mukaista opetusta. Jokaiselle perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaalle tehdään opinto-ohjelma, jota varten kartoitetaan opiskelun lähtökohdat mahdollisimman tarkasti, kuten oppilaan aiempi opiskeluhistoria ja kielitaso. Lisäksi perusopetukseen valmistavan opetuksen opettaja tapaa ennen opetuksen aloitusta oppilaan huoltajat tai muun oppilasta edustavan henkilön, jotka voivat auttaa tutustumaan oppilaaseen kertomalla oppilaan opiskelutaustan lisäksi myös esimerkiksi yleisemmin lähtömaan koulukulttuurista ja oppilaan sosiaalisista taidoista sekä työskentelytaidoista.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa painottuu lukujärjestyksen suunnittelun tärkeys. Opettaja eriyttää opetustaan myös integroimalla oppilasta perusopetukseen oppilaan taitotason mukaisesti.

6.2 Kodin ja koulun yhteistyö

Opetuksen järjestäjä luo edellytykset kodin ja koulun yhteistyölle. Yhteistyön lähtökohtana on osapuolten yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kunnioitus ja kohtelu. Tavoitteena on vuoropuhelun aikaansaaminen oppilaan kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Kodin ja koulun yhteistyössä otetaan huomioon perheiden kieli- ja kulttuuritausta. Huoltajille annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, oppilaan arvioinnista, opetusmenetelmistä ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytettävästä oppilaan omasta opinto-ohjelmasta. Perheille annetaan tietoa perusopetukseen siirtymisestä sekä jatko-opintomahdollisuuksista perusopetuksen jälkeen.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavassa opetuksessa pyritään tiiviiseen yhteistyöhön kodin ja koulun välillä, mikä tukee oppilaan kasvua, oppimista ja kotoutumista. Huoltajat tai muut oppilasta edustavat henkilöt tavataan aina, kun oppilas aloittaa valmistavan opetuksen ryhmässä. Näin koulu saa arvokasta tietoa oppilaan taustasta, joka huomioidaan oppilaan omassa opinto-ohjelmassa ja yleisessä vuorovaikutuksessa. Huoltajia kuullaan myös koskien eettisiä ja uskonnollisia asioita. Huoltajille tässä aloitustapaamisessa annetaan tietoa suomalaisesta koulusta ja koulutusjärjestelmästä, opetussuunnitelmasta, opetusmenetelmistä, oppilaan arvioinnista sekä henkilökohtaisesta opinto-ohjelmasta.

Oppilaan opinto-ohjelma käydään läpi huoltajien tai muun oppilasta edustavan tahon kanssa vähintään kerran lukukaudessa. Huoltajia tai muita oppilasta edustavia tahoja informoidaan myös siirtymisestä perusopetukseen tai jatko-opintoihin. Huoltajille on tarvittaessa järjestettävä tulkkaus.

6.3 Oppilashuolto

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollon järjestämistä ja toteuttamista koskevat samat periaatteet ja oppilaita samat oikeudet kuin perusopetuksen oppilaille annettavassa oppilashuollossa. Opetuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma, jonka laatimisesta on määrätty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (määräys 4/011/2014). Perusopetukseen valmistavan opetuksen koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma voidaan sisällyttää perusopetusta koskevaan koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan. Koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämään maksuttomaan oppilashuoltoon. Yhteisön ja yksittäisten oppilaiden terveydestä, hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen ulottuu kaikkeen koulutyöhön. Oppilashuolto on kaikkien koulu yhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden yhteinen tehtävä.

Oppilashuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena. Yhteisöllinen oppilashuolto on osa perusopetukseen valmistavan opetuksen yhteisöllistä toimintakulttuuria ja ensisijainen tapa toteuttaa oppilashuoltoa. Yhteisöllinen oppilashuolto on ennalta ehkäisevää ja sen tehtävänä on vahvistaa osallisuuden, huolenpidon ja turvallisuuden ilmapiiriä perusopetukseen valmistavassa opetuksessa. Koulu yhteisössä arvostetaan jokaisen yksilöllisyyttä eikä syrjintää, väkivaltaa, kiusaamista tai rasismia hyväksytä. Oppilaita ohjataan arvostamaan sekä omaa että ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta.

Oppilashuoltotyötä ohjaa oppilaan edun ensisijaisuus. Yksilökohtaista oppilashuoltoa toteutetaan oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumuksella. Psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhuollon palvelut ovat oppilaan saatavilla ja ne järjestetään lain edellyttämässä määräajassa. Oppilaan yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon valmistavan opetuksen arjessa sekä tarvittavan tuen suunnittelussa ja toteutuksessa. Työssä turvataan oppilaan ja huoltajan osallisuus, työskentelyn luottamuksellisuus sekä kunnioittava vuorovaikutus. Osallisuuden varmistamiseksi huolehditaan tarvittavista tulkitsemispalveluista.

Monialainen yhteistyö on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilashuollossa tärkeää. Oppilashuolto järjestetään opetus-, sosiaali- ja terveystoimen yhteistyönä siten, että siitä muodostuu toimiva kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan sekä tarvittaessa muiden yhteistyökumppaneiden kuten perheen kotoutumissuunnitelmasta vastaavan tahon kanssa. Oppilashuollon toimintatavoista ja palveluista tiedotetaan suunnitelmallisesti. Huoltajille annetaan tietoa myös suomalaisen koulutusjärjestelmän sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatavoista ja saatavuudesta.

[Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa](#)

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat ovat oikeutettuja samaan oppilashuoltoon kuin perusopetuksen oppilaat. Ks. Salon kaupungin perusopetuksen oppilashuoltosuunnitelma.

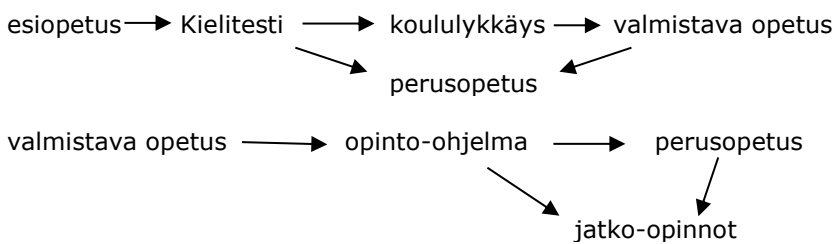
6.4 Oppilaanohjaus

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten oppilaanohjaus perusopetukseen valmistavassa opetuksessa toteutetaan. Oppilaanohjauksen tarkoituksena on kehittää oppilaan oppimisvalmiuksia ja tukea hänen sosiaalista kasvuaan sekä ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Oppilaan opiskelua perusopetukseen valmistavassa opetuksessa tuetaan oppilaanohjauksella siten, että opiskelutaidot ja elämänsuunnittelun kannalta tarpeelliset tiedot ja taidot kehittyvät. Ohjausta

voidaan toteuttaa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa kuvattujen ohjaustoiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Perusopetukseen siirtymistä suunniteltaessa tulee huolehtia siitä, että tieto oppilaan valmiuksista ja edistymisestä valmistavassa opetuksessa siirtyy seuraavaan kouluun. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan mahdollisuus tutustua ajoissa tulevaan kouluun. Valmistavan opetuksen oppilaanohjauksessa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että oppilaalla on käsitys omista mahdollisuuksistaan jatko-opinnoissa ja työelämässä.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Kaikki yllä olevan kuvion nuolet edellyttävät oppilaanohjauksellisia toimenpiteitä; siirtokeskusteluja, tiedon siirtämistä, kodin ja koulun yhteistyötä tai opettajien yhteissuunnittelua. Kielitestin teettää varhaiskasvatuksen suomi toisena kielenä -opettaja tai konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Kun oppilaan siirtyminen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen on ajankohtainen, valmistavan luokan opettaja ottaa ensin yhteyttä opetuspäällikköön ja sitten oppilaalle osoitetun koulun rehtoriin. Opettaja antaa perustiedot oppilaasta ja suosituksensa luokkatasosta, jolle oppilas sijoitetaan. Oppilaan lähikoulun rehtorin tai opettajan kanssa sovitaan tutustumisaika, jolloin valmistavan opetuksen opettaja ja oppilas menevät käymään uudessa koulussa. Tähän tapaamiseen voivat osallistua myös huoltajat. Vastaanottavan koulun rehtorin lisäksi paikalla olisi hyvä olla luokanopettaja tai luokanvalvoja sekä mahdollisesti myös S2-opettaja.

Tapaamisessa käydään yhdessä läpi oppilaan opinto-ohjelma ja katsotaan, miten opinto-ohjelmaa voidaan jatkossa täydentää. Oppilaalle esitellään koulu ja luokka, johon hän sijoittuu.

Yläkoulun perusopetukseen valmistavan opetuksen opettaja toimii yhteistyössä vastaanottavan koulun opinto-ohjaajan kanssa ennen oppilaan siirtymistä perusopetukseen tai toiselle asteelle.

Siirtymistä tulevaan kouluun voidaan valmistella integraatiopäivin tai -viikoin vastaanottavan tahon kanssa yhteistyössä. Siirtymisen tulee olla joustavaa ja hyvin suunniteltua. Opinto-ohjelman päivittämisessä vastaanottavassa koulussa voidaan käyttää hyväksi valmistavan opetuksen opettajan tietoja ja näkemystä oppilaan tilanteesta sekä kielen kehityksestä.

6.5 Suunnitelma kasvatust keskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Opetuksen järjestäjällä on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi myös kasvatust keskustelua ja erilaisia kurinpitokeinoja. Kasvatust keskustelussa ja kurinpitoasioissa noudatettavasta menettelystä säädetään perusopetuslaissa.¹²

Kasvatust keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinot tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää, millaisissa tapauksissa kasvatust keskustelua käytetään.

Kurinpidollisia keinoja ovat perusopetuslain mukaan jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja mää- räaikainen erottaminen. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Lisäksi työrauhan turvaamiseksi oppilaan oikeus osallistua opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työ- 11 12 Perusopetuslaki (628/1998) 35 a § (1267/2013), 36 § (477/2003) ja 36 a § (1267/2013) päivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.¹³

Perusopetuslaki velvoittaa opetuksen järjestäjän laatimaan ja ohjeistamaan opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelman kasvatust keskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista¹⁴. Suunnittelun tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä oppilaiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös koulun järjestyssääntöjen toteutumista.

Opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että jokaisella sen alaisella koululla on käytössään kasvatust keskustelujen ja kurinpitomenettelyjen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelma voidaan laatia osana opetussuunnitelmaa tai erillisenä. Se voidaan laatia kokonaisuudessaan koulujen yhteisenä tai siten, että suunnitelman rakenne ja keskeiset toimintatapalinjaukset ovat yhteisiä ja suunnitelma täsmennetään koulukohtaisesti.

¹² Perusopetuslaki (628/1998) 35 a § (1267/2013), 36 § (477/2003) ja 36 a § (1267/2013)

¹³ Perusopetuslaki (628/1998) 36 § (477/2003) ja 36 a–36 i § (1267/2013)

¹⁴ Perusopetuslaki (628/1998) 29 § (1267/2013)

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksytyihin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä päättää suunnitelman laatimisesta ja valmisteluun osallistuvista tahoista. Oppilaille tulee lain mukaan järjestää mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun.¹⁵ Yhteistyö huoltajien ja muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tukee suunnitelman toteutumista. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa tulee kuulla ennen suunnitelman hyväksymistä tai päivittämistä.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salon kaupungin perusopetukseen valmistavassa opetuksessa noudatetaan Salon perusopetuksen opetussuunnitelmassa määritellyjä käytäntöjä kasvatustieteistä ja kurinpitokeinoista. Tarvittaessa kasvatustieteisiin ja huoltajien kuulemisiin järjestetään tulkkaus.

7 Oppilaan arviointi

Opetussuunnitelmassa määrätään valmistavaan opetukseen osallistuvien arvioinnista sekä heille annettavasta todistuksesta. Arvioinnin tulee olla ohjaavaa, kannustavaa ja monipuolista. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin kehitetään. Arvioinnin avulla valmistavan opetuksen oppilaalle annetaan kuva myös perusopetuksen vaatimuksista.

Arvioinnin suorittavat yhteistyössä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Arviointi perustuu jatkuvaan ja monipuoliseen havainnointiin näyttöön. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeerista arviointia.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa painotetaan formatiivista arviointia, jonka jatkuvuudella pyritään tukemaan oppilaan kykyä havainnoida myös itse omaa kehitystään. Oppilaan edellytyksiä itsearviointiin ja vertaisarviointiin kehitetään. Arvioinnin tulee olla oppilasta rohkaisevaa, vahvuuksia korostavaa ja yrittämään kannustavaa. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan tausta ja vähitellen kehittyvä kielitaito.

Oppilaan kanssa käydään lukuvuoden aikana arviointikeskusteluja, joissa käsitellään oppilaan tavoitteita ja edistystä.

Arvioinnin suorittavat yhdessä kaikki oppilasta opettavat opettajat. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa käytetään sanallista arviointia.

¹⁵ Perusopetuslaki (628/1998) 47 a § (1267/2013)

8 Todistukset

Perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan todistus perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistumisesta. Todistukseen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä valmistavan opetuksen aikana.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa perusopetuksen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan osallistumistodistus. Myös tilanteessa, jossa oppinnot keskeytyvät, oppilas saa suorituksistaan osallistumistodistuksen. Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa on käytössä yhteinen todistus pohja.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaan omaan opinto-ohjelmaan voi kuulua perusopetuksen oppimäärän mukaisia eri oppiaineiden opintoja. Oppilas voi saada todistuksen edellä mainittujen opintojen hyväksytystä suorittamisesta osallistumalla perusopetuslaissa¹⁶ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Jos oppilas siirtyy perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen perusopetukseen, voidaan perusopetukseen valmistavassa opetuksessa saavutettu osaaminen hyväksilukea, jos oppilaalla on perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot¹⁷.

Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat eri oppiaineissa perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja¹⁸. Tutkintoon osallistuvan oppilaan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Oppilaan osaamisen tason määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

Erityisen tutkinnon hyväksytysti suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain¹⁹. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Salon perusopetukseen valmistavassa opetuksessa

Salossa valmistavan luokan oppilas voi suorittaa seitsemännellä luokalla päättyvien oppiaineiden oppimäärät valmistavan opetuksen aikana, jos hän siirtyy

¹⁶ Perusopetuslaki (628/1998) 38 §

¹⁷ Perusopetuslaki (628/1998) 18 §

¹⁸ Perusopetusasetus (852/1998) 23 §

¹⁹ Perusopetusasetus (852/1998) 23 §

perusopetukseen kahdeksannelle luokalle. Valmistavan luokan opettaja ja aineenopettaja sopivat joustavista suoritustavoista. Suoritukset merkitään tietojärjestelmään.